

Sygn. akt V U 382/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2021 r.

**Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w następującym składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2021 r. w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania M. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 12 stycznia 2021 r. sygn.: (...)

oddala odwołanie;

VU 382/21

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 12 stycznia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z urzędu:

- ponownie ustalił od dnia 1 marca 2014r. wysokość emerytury powszechnej M. Z., przyznanej na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej, bez pomniejszania podstawy jej wymiaru o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur, na kwotę 1750,19 zł.,
- podjął wypłatę emerytury powszechnej od dnia 1 czerwca 2019 roku ustalonej po waloryzacji na kwotę 1946,89zł. i wypłacił wyrównanie emerytury za okres od dnia 1 czerwca 2019 roku do 31 stycznia 2021 roku w kwocie 108,20zł., gdyż w tym okresie kwota emerytury powszechnej była korzystniejsza od emerytury wcześniejszej;
- wstrzymał od dnia 1 czerwca 2019 roku wypłatę emerytury wcześniejszej, a kwoty wypłacone z tego tytułu po 31 maja 2019 roku do dnia 31 stycznia 2021 roku zalicza na poczet emerytury powszechnej ustalonej w decyzji;
- ustalił, że od dnia 1 stycznia 2021 roku emerytura powszechna wynosi 2016,89zł.

Przy ustalaniu wysokości emerytury (...) uwzględnił wszystkie zmiany w wysokości świadczenia, jakie miały miejsce od dnia jej przyznania do dnia 31 stycznia 2021 roku, w tym zmiany wynikające z waloryzacji oraz zmiany wynikające z rozpoznania zgłaszanych wniosków.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto:

- kwotę składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 38 586,49 złotych;

- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 401 786,83 złotych;

- średnie dalsze trwanie życia z decyzji o przyznaniu emerytury z 26.03.2014 roku tj. 251,50 miesięcy.

Wysokość świadczenia została obliczona poprzez zsumowanie kwoty składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji i kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego, a następnie podzielona przez średnie dalsze trwanie życia, które ustalono na dzień osiągnięcia wieku emerytalnego tj. 251,50 miesięcy. Podstawa obliczenia emerytury nie została pomniejszona o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur.,

W odwołaniu wnioskodawczyni zarzuciła decyzji naliczenie należnej emerytury od dnia 1 stycznia 2021 roku w zbyt niskiej wysokości. Wniosła o ponowne przeliczenie emerytury i zmianę decyzji przez przyznanie jej należnej wysokości emerytury .

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. Z. urodziła (...) (okoliczność bezsporna)

Wnioskodawczyni wystąpiła w dniu 1 października 2008r. z wnioskiem o przyznanie emerytury.

Decyzją z dnia 10 października 2008 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od (...) w wysokości 1399,18zł. Do ustalenia wysokości emerytury ZUS uwzględnił 29 lat i 7 miesięcy okresów składkowych, 6 lat i 7 miesięcy okresów nieskładkowych.

(dowód: decyzja – k. 98-99 akt emerytalnych)

M. Z. dnia 11 marca 2014r. złożyła wniosek o przyznanie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, zaznaczając że nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy.

(dowód: wniosek – k. 1-4 akt ZUS)

Decyzją z 26 marca 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni emeryturę powszechną od 1 marca 2014 roku tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek i ustalił jej wysokość na kwotę 1339,60zł.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto:

- kwotę składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 38 586,49 złotych;

- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 401 786,83 złotych;

- średnie dalsze trwanie życia 251,50 miesięcy.

Wysokość świadczenia została obliczona poprzez zsumowanie kwoty składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji i kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego. Podstawa obliczenia emerytury została pomniejszona o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne, po uwzględnieniu kwoty wypłaconego wyrównania w wysokości 103 464,56 zł., a następnie podzielona przez średnie dalsze trwanie życia, które ustalono na dzień osiągnięcia wieku emerytalnego 251,50 miesięcy.

Emerytura została zawieszona z uwagi na to, że była świadczeniem mniej korzystnym od pobieranej przez wnioskodawczynię emerytury z art. 53 ustawy.

(dowód: decyzja – k 14 akt emerytalnych)

W dniu 19 kwietnia 2019 roku M. Z. wniosła o wznowienie postępowania w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019 roku oraz zastosowanie przeliczenia emerytury.

(dowód: wniosek – k. 16 akt emerytalnych)

Postanowieniem z 8 maja 2019 roku ZUS wznowił postępowanie w sprawie emerytury zakończonej prawomocną decyzją z 26 marca 2014 roku.

(dowód: postanowienie – k. 17 akt emerytalnych)

Decyzją z 8 maja 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił uchylenia decyzji z 26 marca 2014 roku i stwierdził jej wydanie z naruszeniem prawa.

(dowód: decyzja – k. 18 akt emerytalnych)

Wnioskodawczyni odwołała się od decyzji z 8 maja 2019 roku. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. wyrokiem z dnia 5 listopada 2019 roku sygn.. akt VU 913/19 oddalił odwołanie, natomiast żądanie przeliczenia emerytury bez pomniejszania jej o sumy kwot pobranych emerytur przekazał do rozpoznania ZUS w trybie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

(dowód: wyrok – k. 11 akt emerytalnych)

W dniu 4 czerwca 2019 roku M. Z. wniosła o ponowne przeliczenie emerytury w uwzględnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019 roku.

(dowód: wniosek – k. 19 akt emerytalnych)

Decyzją z 10 czerwca 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeliczył wnioskodawczyni emeryturę powszechną od 1 czerwca 2019 roku tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek, na kwotę 1360,85zł., po waloryzacji od 1 marca 2019 roku na kwotę 1522,22zł. Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury (kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego 407 132,21 zł. + składki zaewidencjonowane na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 38 586,49zł. pomniejszone o sumę kwot pobranych emerytur 103 464,56zł.) przez średnie dalsze trwanie życia ustalone na dzień osiągnięcia wieku emerytalnego (251,50 miesięcy)

Emerytura została zawieszona z uwagi na to, że była świadczeniem mniej korzystnym od pobieranej przez wnioskodawczynię emerytury z art. 53 ustawy.

(dowód: decyzja – k. 20 akt emerytalnych)

Decyzją z 9 grudnia 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wykonując wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 5 listopada 2019 roku sygn.. akt VU 913/19 odmówił wnioskodawczyni przeliczenia emerytury z uwagi na brak do tego podstaw z art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

(dowód: decyzja – k. 41 akt emerytalnych)

Wysokość emerytury wcześniejszej wnioskodawczyni wynosiła:

- od 1 marca 2014r. – 1766,99zł.

- od 1 marca 2015 roku -1802,99
- od 1 marca 2016 roku – 1807,32zł.
- od 1 marca 2017 roku – 1817,32zł.
- od 1 marca 2018 roku – 1871,48zł.
- od 1 marca 2019 roku – 1941,48zł.
- od 1 czerwca 2019 roku – 1941,48zł.
- od 1 marca 2020 roku – 2011,48zł.
- od 1 marca 2021 roku – 2096,77zł.

Wysokość emerytury powszechnej wnioskodawczynie, bez pomniejszania podstawy jej wymiaru o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur, wynosiła:

- od dnia 1 marca 2014 roku – 1750,99zł.
- od dnia 1 marca 2015 roku – 1786,99zł.
- od dnia 1 marca 2016 roku – 1791,28zł.
- od dnia 1 marca 2017 roku – 1801,28zł.
- od dnia 1 marca 2018 roku – 1854,96zł.
- od dnia 1 marca 2019 roku – 1924,96zł.
- od dnia 1 czerwca 2019 roku – 1946,89zł.
- od dnia 1 marca 2020 roku – 2016,89zł.
- od 1 marca 2021 roku – 2102,41 zł.

(dowód: pismo ZUS – k. 17-19 akt)

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Odwołanie jest bezzasadne.

Ubezpieczona urodzona w (...) roku zakwestionowała wysokość przeliczonej emerytury powszechnej wynoszącej od dnia 1 stycznia 2021 roku 2016,89 zł., podnosząc, że świadczenie jest za niskie. Jednocześnie skarżąca nie zgłosiła jakichkolwiek merytorycznych zarzutów do zaskarżonej decyzji.

Zaskarżoną decyzją ZUS z urzędu przeliczył emeryturę powszechną wnioskodawczynie na podstawie art. 194j w zw. z art. 194i ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ponieważ zakres odwołania wyznacza zakres zaskarżonej decyzji, to w niniejszej sprawie rolą Sądu było skontrolowanie wyłącznie prawidłowości przeliczenia emerytury powszechnej skarżącej na podstawie art. 194j w zw. z art. 194i ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 194i ustawy o emeryturach i rentach z FUS do ustalenia podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ubezpieczonego urodzonego w (...) r. nie stosuje się przepisu art. 25 ust. 1b, jeżeli wniosek o przyznanie tej emerytury zgłosił w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222), pod warunkiem że prawo

do emerytury przed osiągnięciem wieku emerytalnego ma ustalone na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r.

Stosownie do treści art. 194j ust 1 ustawy emerytalnej kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w (...) r., który wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i. Przeliczeniu podlega podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury (art. 194j ust 2 ustawy emerytalnej). Do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia (art. 194j ust 3 ustawy emerytalnej). Emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku gdy prawo do tej emerytury było zawieszane - od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata (art. 194j ust 4 ustawy emerytalnej). Jeżeli ponownie ustalona wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 jest wyższa od wypłacanej dotychczas, emerytowi wypłaca się wyrównanie. Kwotę wyrównania stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od dnia, o którym mowa w ust. 4, do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ich waloryzacji, a sumą kwot wypłaconych w tym okresie (art. 194j ust 5 ustawy emerytalnej).

Wnioskodawczyni złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury powszechnej 11 marca 2014 roku. Wniosek ten nie został cofnięty przed uprawomocnieniem decyzji o przyznaniu emerytury powszechnej decyzją z 26 marca 2014 roku, a zatem wywołał on nieodwracalne skutki prawne.

Jednocześnie postępowanie w sprawie emerytury powszechnej ubezpieczonej wprawdzie zostało wznowione postanowieniem ZUS z dnia 8 maja 2019 roku, ale po wznowieniu, ZUS decyzją z 8 maja 2019 roku odmówił uchylecia decyzji z 26 marca 2014 roku, poprzestając na stwierdzeniu jej wydania z naruszeniem prawa, wobec ustalenia wysokości świadczenia na podstawie niekonstytucyjnego wobec ubezpieczonej urodzonej w (...) roku przepisu art. 25 ust 1 b ustawy emerytalnej. Konsekwencją decyzji z 8 maja 2019 roku jest to, że decyzja o przyznaniu wnioskodawczyni prawa do emerytury z 26 marca 2014 roku pozostaje w obrocie prawnym i wywołuje skutek prawny w postaci nabycia przez ubezpieczoną prawa do emerytury powszechnej z dniem 1 marca 2014 roku. Powyższe oznacza, że wysokość tej emerytury nie jest ustalana na nowo na datę wydania zaskarżonej decyzji, ale jest przeliczana z zastosowaniem art. 194j ustawy emerytalnej.

Przeliczeniu podlega zatem podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury z 26 marca 2014 roku, którą stanowi suma kwoty składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji (38 586,49 złotych) i kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego (401 786,83 złotych), co daje kwotę 440 373,32zł.. Do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, które w przypadku wnioskodawczyni wynosi 251,50 miesięcy, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia. Emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje wnioskodawczyni od dnia, od którego mogłaby być podjęta wypłata emerytury tj. od dnia 1 marca 2014 roku (art. 194j ust 4 ustawy emerytalnej). W taki właśnie sposób ZUS ustalił ponownie wysokość emerytury wnioskodawczyni.

Emerytura ta na dzień 1 marca 2014 roku wyniosła 1750,99zł., a po zmianach wysokości wynikających z waloryzacji oraz składanych przez wnioskodawczynię wniosków o przeliczenie emerytury od 1 stycznia 2021 roku wynosi 2016,89zł. .

Wysokość emerytury powszechnej wnioskodawczyni ustalona bez pomniejszania o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych – jak wynika z pisma ZUS k. 17-19 akt - była korzystniejsza od emerytury wcześniejszej od 1 czerwca 2019 roku, gdyż wyniosła 1946,89zł., podczas gdy emerytura wcześniejsza wynosiła wówczas 1941,48zł. do dnia 31 stycznia 2021 roku. Dlatego ZUS od 1 czerwca 2019 roku podjął wypłatę emerytury powszechnej, a zawiesił wypłatę emerytury wcześniejszej jako mniej korzystnej. Jednocześnie za okres od 1 czerwca 2019 roku do dnia 31 stycznia 2021 roku ZUS wypłacił wnioskodawczyni wyrównanie emerytury w kwocie 108,20 zł.

Należy podkreślić, że zmiana wysokości emerytury powszechnej wnioskodawczyni wynika wyłącznie z tego, że przy wyliczeniu tej emerytury nie stosuje się art. 25 ust 1 b ustawy emerytalnej, który miał zastosowanie przy obliczaniu wysokości emerytury na dzień jej przyznania 1 marca 2014 roku, a zatem nie pomniejsza się świadczenia o sumę kwot pobranych wcześniejszych emerytur w wysokości 103 464,56zł. Wszystkie pozostałe zmiany wysokości emerytury powszechnej, które miały miejsce od jej przyznania w marcu 2014 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku, wynikały bądź z corocznej waloryzacji świadczenia bądź z doliczenia składek. Decyzje ZUS wydane w tym zakresie są ostateczne, dlatego w ramach niniejszego postępowania nie podlegają ponownej weryfikacji.

Zarówno w doktrynie, jak i judykaturze podkreśla się odrębność instytucji nabycia prawa do świadczenia od jego wypłaty. Zgodnie z art. 100 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. W przypadku ubezpieczonej, realizacja przesłanek warunkujących prawo do emerytury powszechnej z art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nastąpiła z dniem 1 marca 2014 r.. Skarżąca nabyła zatem prawo do świadczenia na podstawie przepisów obowiązujących w dniu 1 marca 2014 r., dlatego też do ustalenia wysokości świadczenia stosuje się przepisy obowiązujące w tej dacie, chyba że ustawa stanowi inaczej. Takim wyjątkiem przy ustalaniu wysokości emerytury powszechnej wnioskodawczyni jest art. 194 j ustawy w zakresie w jakim pozwala na pominięcie stosowania art. 25 ust 1 b ustawy emerytalnej.

Okoliczność, że wypłata emerytury powszechnej została zawieszona z uwagi na to, że była świadczeniem mniej korzystnym od pobieranej emerytury wcześniejszej, nie oznacza, że prawo do emerytury powszechnej nie zostało zrealizowane. Decyzją z 26 marca 2014 roku organ rentowy potwierdził spełnienie przez ubezpieczoną przesłanek warunkujących prawo do emerytury powszechnej w brzmieniu obowiązującym w chwili realizacji ostatniej z przesłanek, czyli złożenia wniosku emerytalnego, stwierdzając tym samym istnienie po stronie ubezpieczonej prawa do dochodzonego świadczenia, a nadto dokonał konkretyzacji tegoż uprawnienia, określając m.in. datę początkową wypłaty świadczenia oraz jego wysokość, zgodnie z przepisami obowiązującymi w chwili złożenia wniosku lub przeliczenia świadczenia z urzędu. Obecnie obowiązujący przepis art. 194 j ustawy emerytalnej pozwala przy ustaleniu wysokości emerytury powszechnej wnioskodawczyni według stanu z marca 2014 roku jedynie na pominięcie przy obliczeniu niekonstytucyjnego art. 125 ust 1 b ustawy emerytalnej, czyli nie pomniejszanie podstawy wymiaru emerytury o sumę kwot pobranych wcześniej emerytur. Wszystkie pozostałe składniki stanowiące podstawę obliczenia emerytury powszechnej pozostają niezmiennie i wynikają z decyzji z 26 marca 2014 roku dotyczy to: składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji, zwaloryzowanego kapitału początkowego, a także średniego dalszego trwania życia.

Reasumując Sąd Okręgowy uznał, iż organ rentowy prawidłowo dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury wnioskodawczyni uznając, iż spełnia ona warunki do przeliczenia świadczenia zgodnie z regulacją art. 194 j ustawy emerytalnej. Prawidłowo też wyliczył wyrównanie świadczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.